

Kanser Davran?? Envanteri-K?sa Form

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kanser Davran?? Envanteri-K?sa Form*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24234>

Özet

Kanser Davran?? Envanteri-K?sa Form (KDE-KF), kanser hastalar??n hastal?kla ba?a ç?kma süreçlerinde sergiledikleri spesifik davran??lar? ve becerileri ölçmek amacıyla geli?tirilmif bir psikometrik araçtır. Bu form, orijinal ölçe?in k?salt?lm?? ve daha pratik bir versiyonu olup, Türk kültürüne uyarlama çal??mas? iyigun ve arkada?lar? taraf?ndan 2017 y?l?nda gerçekte?tirilmi?tir. Ölçek, kanserle mücadele eden bireylerin adaptif davran??lar??n? de?erlendirerek klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda hızlı ve güvenilir veri sa?lamay? amaçlamaktadır. Türk popülasyonunda yap?lan uyarlama çal??malar?, arac?n güçlü psikometrik özelliklere sahip oldu?unu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Kanser Davran?? Envanteri, Kanser, Ba?a Ç?kma, Adaptasyon, Psikometri, Ölçek Uyarlamas?, Onkoloji, Davran?? Envanteri

Yazarlar

E. Iyigun, S. Tastan, E. Gezginci, S. Korkmaz, S. Demiral, M. Beyzadeoglu

The original PDF can be downloaded here: [the-cancer-behavior-inventory-brief-toad.pdf](#)

Amaç

Kanser Davran?? Envanteri-K?sa Formu'nun temel amacı, kanser te?hisi konmu? bireylerin hastal?klar? ve tedavileri s?ras?nda kulland?klar? spesifik ba?a ç?kma davran??lar??n?n yeterlili?ini de?erlendirmektir. Bu ölçek, hastalar?n hastal?kla ilgili stresle nas?l ba?a ç?kt???n?, pozitif tutumlar??n? nas?l korudu?unu ve t?bbi bak?ma ne ölçüde kat?ld???n? belirleyerek, bireyselle?tirilmif destek ve müdahale planlar??n?n olu?turulmas?na rehberlik eder.

Ölçe?in k?sa formu, uzun versiyonuna göre uygulama kolayl??? sa?layarak klinik yo?unluktaki ortamlarda veya büyük ölçekli ara?t?rmalarda zaman verimlili?i sunar. Uyarlama çal??mas?, bu arac?n Türk kültüründeki kanser hastalar??n?n özgün ba?a ç?kma dinamiklerini geçerli ve güvenilir bir ?ekilde ölçebilmesini sa?lam??tır.

Yap?

Kanser Davran?? Envanteri-K?sa Formu (KDE-KF), kanser hastalar??n?n ba?a ç?kma repertuar??n? temsil eden dört temel faktör etraf?nda yap?land?r?lm??tır. Bu faktörler, hastalar?n

hastal?k süreci boyunca gösterdikleri aktif ve adaptif davran??lar? kapsar. Ölçek, bireyin kanserle ili?kili zorluklarla ba?a ç?kma yetene?ine olan inanc?n?, yani kansere özgü yeterlilik alg?s?n? (self-efficacy) ölçmektedir.

Ölçekteki maddeler, bireylerin kendi ba?lar?na yapabilecekleri eylemlere odaklanarak, pasif kabullenmeden ziyade aktif kat?l?m? ve kontrolü vurgular. Dört faktörlü yap?, kanser hastalar?n?n ya?am kalitesini ve psikososyal uyumunu destekleyen kritik davran?? alanlar?n? temsil etmektedir.

Geçerlik

KDE-KF'nin Türkçe versiyonunun yap? geçerli?ini de?erlendirmek amac?yla uygulanan Faktör analizi sonuçlar?, ölçe?in orijinal yap?s?na uygun olarak güçlü bir iç tutarlıl??a sahip oldu?unu göstermi?tir. Do?rulam?c? faktör analizi, maddelerin beklenen dört faktör alt?nda topland??n? do?rulam??t?r.

Faktör yap?s?, toplam varyans?n önemli bir k?sm?n? (%74.7) aç?klamaktad?r, bu da ölçe?in ölçmeyi amaçlad?? yap?y? yüksek düzeyde temsil etti?ini gösterir. Özellikle birinci faktörün (Ba??ms?zl?? ve Pozitif Tutumu Korumak) tek ba??na varyans?n %50.2'sini aç?klamas?, bu boyutun kanser hastalar? için kritik bir ba?a ç?kma stratejisi oldu?unu i?aret etmektedir.

Güvenilirlik

Ölçe?in güvenilirli?i, iç tutarlıl?k ve zamana kar?? kararlıl?k yöntemleriyle incelenmi?tir. ?ç tutarlıl?k katsay?s? olan Cronbach Alfa de?eri 0.87 olarak bulunmu?tur. Bu de?er, psikometrik aç?dan kabul edilebilir ve ölçek maddelerinin birbiriyle tutarlı bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü gösteren yüksek bir katsay?d?r.

Ölçe?in zamana kar?? kararlıl??n? ölçen test-tekrar test güvenilirli?i analizi, iki uygulama aras?ndaki yüksek bir korelasyon katsay?s? ($r = 0.961$) ile sonuçlanm??t?r. Bu bulgu, ölçe?in zaman içinde tutarlı sonuçlar verdi?ini ve kararlı bir ölçüm arac? oldu?unu kan?tlamaktad?r. Düzeltilm? Madde Toplam Korelasyon Analizi sonuçlar? ise, 9. madde hariç tüm maddelerin korelasyon katsay?lar?n?n 0.475 ile 0.752 aras?nda de?i?ti?ini göstermi?tir ki, bu da maddelerin ölçe?in genel puan?na anlamlı katkı sa?lad??n? belirtir.

Faktör Analizi

Kanser Davran?? Envanteri-K?sa Formu'nun Türkçe uyarlamas? için gerçekte?tirilen faktör analizi, ölçek maddelerinin toplam varyans?n %74.7'sini aç?klayan 4 temel faktör alt?nda topland??n? ortaya koymu?tur. Bu dört faktör, kansere özgü ba?a ç?kma davran??lar?n?n farklı yönlerini temsil etmektedir.

Faktör yükleri incelendi?inde, maddelerin ilgili faktörlere güçlü bir ?ekilde yüklendi?i görülmektedir:

Birinci Faktör (Ba??ms?zl??? ve Pozitif Tutumu Korumak): Varyans?n %50.2'sini aç?klar. Faktör yükleri 0.62 ile 0.86 aras?nda de?i?mektedir. Bu, ölçe?in en önemli ve en güçlü boyutudur.

?kinci Faktör (T?bbi Bak?ma Kat?lmak): Faktör yükleri 0.51 ile 0.88 aras?nda güçlü bir da??l?m göstermektedir.

Üçüncü Faktör (Ba?a Ç?kma ve Stres Yönetimi): Faktör yükleri 0.59 ile 0.84 aras?ndad?r.

Dördüncü Faktör (Etkileri Yönetmek): Bu faktör, faktör yükü 0.97 olan tek bir maddeden olu?maktadır.

Ölçek

Test Türü: Uyarlama ve Psikometrik De?erlendirme

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i (Orijinal formda genellikle 5 veya 7 noktal? Likert kullan?l?r, ancak uyarlamada derecelendirme bilgisi net olarak belirtilmemi?tir.)

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), ?ngilizce (Orijinal)

Popülasyon Grubu: Kanser Hastalar? ve Kanserden Kurtulanlar

Ya? Grubu: Yeti?kinler

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki onkoloji kliniklerinde tedavi gören veya takip edilen, kanser te?hisi alm?? yeti?kin bireyler.

Test Metodolojisi: Öz bildirim envanteri. Bireylerin kanserle ilgili davran??sal yeterliliklerini de?erlendirmeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

Ba?a Ç?kma Stratejileri, Self-Efficacy, Kanser Hastal???, Psikososyal Uyum, Korelasyon, Faktör Yükleri

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Elif Gezginci

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?il

Kurum E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?il

Yaz??ma Adresi: el_gez@hotmail.com

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I? (Uyarlama): 2017 (Yay?n y?I? esas al?nm??t?r).

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari kullan?m? ve izin ko?ullar? orijinal geli?tiricilere (CBI-B) ve uyarlama çal??mas?n?n sorumlu yazar?na dan???larak belirlenmelidir. Akademik kullan?m için genellikle yay?nc? izni gereklidir.

Referanslar

Iyigun, E., Tastan, S., Gezginci, E., Korkmaz, S., Demiral, S., & Beyzadeoglu, M. (2017). Cross-Cultural Adaptation and Psychometric Evaluation of the Turkish Version of the Cancer Behavior Inventory-Brief Version. *Journal of pain and symptom management*, 54(6), 929-935.

Kanser Davran?? Envanteri-K?sa Form Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri, orijinal formdaki faktör adlar? ve madde say?lar? ile birlikte sunulmu?tur. Bu maddeler, ölçe?in alt boyutlar?n? olu?turmaktadır.

Ba??ms?zl??? ve Pozitif Tutumu Korumak (5 m)

T?bbi Bak?ma Kat?lmak (3 m)

Ba?a Ç?kma ve Stres Yönetimi (3 m)

Etkileri Yönetmek (1 m)